

Sygn. akt IV U 830/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 maja 2018 r. w S.

odwołania S. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 12 października 2017 r. Nr (...)

w sprawie S. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu S. U. przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 września 2017 roku.

Sygn. akt IV U 830/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 października 2017r. Nr (...) -SER- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170), odmówił S. U. prawa do świadczenia przedemerytalnego, albowiem do dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. do 31 stycznia 2017r. nie ukończył 60 lat życia jak również według stanu na powyższy dzień nie udowodnił 40-letniego stażu pracy wymaganego do przyznania świadczenia bez względu na wiek. Do stażu pracy nie został uwzględniony okres od 1 lipca 1977r. do 11 czerwca 1980r., ponieważ S. U. nie wykazał, by jego rodzice w tym okresie odpłacali składkę na ubezpieczenie społeczne rolników.

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony S. U., wnosząc o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Wskazywał, iż do stażu pracy powinien mu zostać doliczony sporny okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1977-1980. Ubezpieczony twierdził, iż w tym czasie faktycznie pracował w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Według jego wiedzy, rodzice uiszczali wówczas składkę na ubezpieczenie społeczne rolników (odwołanie k. 1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację i przepisy prawa zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 2-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. U., urodzony (...), w dniu 18 sierpnia 2017r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne.

Wcześniej, bo w dniu 31 stycznia 2017r. z ubezpieczonym został rozwiązany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika, tj. z powodu likwidacji stanowiska pracy (świadcstwo pracy wydane przez (...) Sp. z o. o. w S. - akta organu rentowego brak numeracji). Ubezpieczony jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w M. jako osoba bezrobotna od dnia 1 lutego 2017r. W okresie od 1 lutego 2017r. do 14 sierpnia 2017r., czyli przez 180-dni, S. U. pobierał zasiłek dla bezrobotnych. W tym okresie ubezpieczony nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, albo zatrudnienia w ramach prac inwestycyjnych lub robót publicznych (zaświadczenie z dnia 14 sierpnia 2017r. wydane przez Powiatowy Urząd Pracy w M. - akta organu rentowego brak numeracji).

Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczonego organ rentowy uznał okres składkowy w wymiarze 37 lat, 2 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. ZUS obliczając staż pracy ubezpieczonego uwzględnił okres pracy w gospodarstwie rolnym jego rodziców od 21 sierpnia 1976r. do 30 czerwca 1977r. Nie uwzględnił natomiast okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 lipca 1977r. do 11 czerwca 1980r., gdyż S. U. nie udowodnił, by w okresie tym jego rodzice opłacali składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Decyzją z dnia 1 września 2017r. organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego, ponieważ do dnia rozwiązania stosunku pracy nie ukończył on 60 lat życia oraz nie posiadał na ten sam dzień 40-letniego stażu pracy wymaganego do przyznania świadczenia bez względu na wiek (decyzja z 1 września 2017r. - akta organu rentowego brak numeracji).

W dniu 11 września 2017r. ubezpieczony ponownie złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Do wniosku tego S. U. dołączył pismo wydane przez Urząd Gminy w D., w którym wyrażono domniemanie, iż w roku 1977 rodzicie ubezpieczonego podlegali składce na ubezpieczenie rolników. Pierwsze wpisy w karcie ewidencyjnej wymiaru i poboru składki na ubezpieczenie rolników L. i W. małżonków U. datowane są na rok 1981, jednakże już od 2 marca 1972r. legitymowali się on aktem własności ziemi i z tego tytułu opłacali należne gminie podatki (wniosek, pismo z UG, karta ewidencyjna oraz akt własności ziemi – akta organu rentowego brak numeracji). Pomimo przedłożenia wskazanych dokumentów, organ rentowy podtrzymał uprzednio wyrażone stanowisko i w drodze zaskarżonej decyzji z dnia 12 października 2017r. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego (decyzja z 12 października 2017r. - akta organu rentowego brak numeracji).

Ubezpieczony S. U. od urodzenia do końca spornego okresu, tj. 11 czerwca 1980r. mieszkał i był zameldowany w miejscowości D. (zaświadczenie wydane przez Urząd Gminy w D. - akta organu rentowego). Rodzice ubezpieczonego, czyli L. i W. małżonkowie U., w okresie od 1975r. do 1980r. figurowali w rejestrze ewidencji gruntów jako właściciele gruntów o powierzchni ogólnej 4,5411 ha (zaświadczenie wydane przez Starostwo Powiatowe w M. – akta organu rentowego). Obok przywołanych gruntów, rodzice ubezpieczonego dzierżawili grunty orne i łąkę tak, iż łącznie byli posiadaczami gruntów o powierzchni około 7-8 ha.

Na gruntach tych uprawiane było żyto, owies, pszenica, ziemniaki oraz buraki. W gospodarstwie hodowane były 3-4 krowy, 1-2 byki, kilkanaście sztuk trzody chlewnej oraz drób.

S. U. w okresie od 1976r. do 10 czerwca 1980r. uczęszczał to Technikum Mechanicznego w M. (świadcstwo dojrzałości technikum zawodowego – akta organu rentowego). Trasę od D. do M. pokonywał pociągiem. Podróż ta w jedną stronę trwała około 15 minut.

Ubezpieczony ukończył 16 rok życia w dniu 20 sierpnia 1976r. W tym czasie łączył naukę w szkole ponadpodstawowej z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 21 sierpnia 1976r. do 30 czerwca 1977r.

W okresie od 1 lipca 1977r. do 11 czerwca 1980r. S. U. tak jak wcześniej (w okresie od 21.08.1976 r. do 30.06.1977 r.) stale pracował w rodzinnym gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Ubezpieczony wstawał o godzinie 5.30 i przez około dwie godziny zajmował się porannym obrządkiem i zawiezieniem mleka do zlewni. S. U. zajęcia lekcyjne rozpoczynał o godz. 8, zaś wracał ze szkoły około godz. 13-14 i pracował w gospodarstwie rolnym przy obrządku zwierząt, a w okresach wzmożonych prac polowych od wiosny do jesieni również przy wykonywaniu wszystkich prac polowych. W okresie wakacji szkolnych ubezpieczony nigdzie nie wyjeżdżał i pracował na gospodarstwie rolnym rodziców od rana do wieczora.

Do stałych obowiązków ubezpieczonego należała praca przy obrządku zwierząt i dostarczaniu mleka do zlewni. W okresach od wiosny do jesieni zajmował się również wyprowadzaniem krów na łąki oraz ich przyprowadzaniem, wykonywał prace polowe, takie jak orka, sianie, wywożenie obornika, sadzenie ziemniaków, zbieranie ziemniaków, prace przy sianokosach, żniwach. W okresie od 1 lipca 1977r. do 11 czerwca 1980r. ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie w czasie roku szkolnego, a w okresie wakacji szkolnych znacznie dłużej.

W spornym okresie ubezpieczony mieszkał z rodzicami oraz młodszą o dwa lata siostrą, która zasadniczo nie pomagała przy pracy na gospodarstwie, a następnie, tj. od 1978r. uczęszczała do szkoły ponadpodstawowej w W.. Starsza siostra ubezpieczonego wyprowadziła się z domu. Pozostałe rodzeństwo, tj. dwaj starsi bracia ubezpieczonego, odpowiednio, po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej, pracowali zawodowo poza rolnictwem oraz jeden po drugim po kolei odbywali zasadniczą służbę wojskową. Matka ubezpieczonego nie pracowała zawodowo poza rolnictwem. Ojciec ubezpieczonego pracował zawodowo na kolei jako pracownik fizyczny i pracę tę świadczył na zmiany. W związku z powyższym praca ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców miała istotne znaczenie dla jego funkcjonowania.

Od dnia 12 czerwca 1980r. ubezpieczony podjął pracę zawodową poza rolnictwem (świadcstwo pracy k. 4 akt z wniosku o ustalenie kapitału początkowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania ubezpieczonego (k. 14-14v), zeznania świadków S. G. i J. T. (k. 12v-13v) oraz o wyżej wymienione dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.2 ust.1 pkt 5 i ust. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415, ze zm.), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 40 lat dla mężczyzn. Za okres uprawniający do emerytury, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto, jak stanowi ustęp 3 wskazanego przepisu, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ustępie 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: (1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna, (2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, (3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym

30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Jak stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się również, traktując je, jak okresy składkowe, przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r., okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż na dzień 31 stycznia 2017r., czyli dzień rozwiązania stosunku pracy, ubezpieczony nie ukończył 60 lat. Dlatego też S. U. mógłby nabyć prawo do świadczenia przedemerytalnego jedynie wówczas, gdyby spełnił wyrażony w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, warunek posiadania okresu uprawniającego do emerytury, wynoszącego dla mężczyzn co najmniej 40 lat.

Na podstawie przekonujących i zasługujących na wiarę zeznań świadków S. G. i J. T. oraz spójnych i logicznych zeznań ubezpieczonego jak również wskazanych wyżej dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, Sąd Okręgowy ustalił, iż w spornym okresie od 1 lipca 1977r. do 11 czerwca 1980r., S. U. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Z zeznań przywołanych osób wynika bezspornie, że ubezpieczony stale pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Spośród dzieci małżonków U. to właśnie ubezpieczony najwięcej pracował w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Ojciec ubezpieczonego pracował na kolei. Co prawda, matka ubezpieczonego nie pracowała poza rolnictwem, jednakże zauważenia wymaga, iż gospodarstwo małżonków U. było stosunkowo duże, gdyż wraz z gruntami dzierzawionymi obejmowało około 7-8 ha powierzchni. Rodzice ubezpieczonego trzymali również dużo inwentarza: 3-4 krowy, 1-2 byki, kilkanaście sztuk trzody chlewnej, drób. Bez wątpliwości, utrzymanie takiego gospodarstwa wymagało znacznego nakładu pracy tym bardziej, iż w spornym okresie większość prac wykonywana była ręcznie, co potęgowało pracochłonność tych czynności. W związku z powyższym do prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa rolnego niezbędna była praca w nim ubezpieczonego.

Należy również wskazać, że dojazd do szkoły zajmował ubezpieczonemu 15 minut i w związku z powyższym pracował w gospodarstwie rolnym rodziców zarówno przed wyjazdem do szkoły, jak i po powrocie z niej.

W związku z powyższym Sąd zaliczył ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego jako okres uzupełniający na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 lipca 1977 r. do 11.06.1980 r. (2 lata, 11 miesięcy i 11 dni). Powyższe powoduje, że ubezpieczony po doliczeniu powyższego okresu do okresu uznanego przez organ rentowy w wymiarze 37 lat, 2 miesiące i 2 dni legitymuje się na dzień rozwiązania stosunku pracy wymaganym stażem ubezpieczeniowym 40 lat.

Należy zauważyć, iż z brzmienia art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika wymóg pracy w gospodarstwie rolnym. Z przywołanego przepisu nie wynika wyrażony przez organ rentowy pogląd o konieczności opłacania, przez członków rodziny ubezpieczonego ubiegającego się o zaliczenie okresów pracy w rolnictwie, składek na FUSR. Dlatego też okoliczność nieudowodnienia przez ubezpieczonego opłacania przedmiotowych składek przez jego rodziców nie powinna stać na przeszkodzie zaliczeniu spornego okresu jako okresu składkowego. Słuszności tego poglądu znajduje potwierdzenie w stanowisku wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 kwietnia 2009 r. III AUa 5187/08.

Całokształt okoliczności sprawy pozwolił zatem uznać, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 września 2017r., tj. od dnia następnego po zgłoszeniu wniosku o świadczenie, stosownie do treści art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.